

Megjelenik a Társalkodóval minden héten kétszer: t. i. vasárnap és csütörtökön. Előfizetheti helyben a szerktő's kiadó tulajdonosnál uri utca 453dik sz. alatti Trattner-Károlyi ház első emeletén, egyebütt pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy külföldi tartományokba kívántató példányok iránt csupán a bécsi cs. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Ertesítőben mindenféle hirdetésny főlvetetik 's pontosan közöltekik.

EZ ÉVI FOLYAMBÓL MÉG NÉHÁNY TELJES SZÁMÚ PÉLDÁNYNYAL SZOLGÁLHATUNK.

FOGLALAT: Magyar-és Erdélyország (kinevezések 's előléptetések; nemzeti színház; Oppositio I. gr. Széchenyi Istvánról; földi táblán a' turolyai sérelemügyben febr. 5keig folyt. vitatkozások kitűnőbb részletei; febr. 3kán a' rdek 92 orsz. ülésében a' városok rendezési ügye megkezdetik, febr. 5kén a' 93dik orsz. rdi ülésben ő fels. felírás minden csatolmány 's így a' turolyai panasz mellőztével határozatlik; szintazon nap a' Rk 93d. orsz. ülésében a' városi rendezés folytatatik, febr. 6kán a' 153d. ker. ülésben a' magyar nyelv-fárgyi üzenet 's felirási javaslat köziratra bocsáttván a' szintazon napi 94 orsz. rdi ülésben a' városi rendezés folytatása; febr. 7kén a' 154d. ker. rövid ülés után szintazon napi 95d. orsz. rdi ülésben a' magy. nyelv iránti felírás elfogadatik; Legujabb: 96-98 orsz. ülés mind két táblán, k. kir. leirat f. hó 1jén a' szathmári követ ellen elkövetett kihágási tárgyban; a' főhg-Nádornénál tisztelgett orsz. választmány tudósítása; a' Rk orsz. ülésileg a' városok szabályhozás jogát, telepedési viszonyokat és zsidók polgároká lehetőségét elhatározzák; tájékozás a' bihari ügyekhez vége)

Spanyolország (Dona Carlota +; bankalapítási terv; tengerészet mostani állapota; tartományi hírek).

Anglia (iffjabb O'Connell férfias nyilatkozata a' törvényszék előtt; folytonos katonaszállítás Irlandba; trónbörzés).

Franciaország (Drouet d'Erion és Bertrand ++; Bricqueville ezr. ind. tványa).

Értesítő.

Magyarország és Erdély

Őcs. 's apost. kir. Fels. Peregriny Eleket budai könyvvizsgálóvá kinevezni legkegy. méltóztatott.

A' nm. m. kir. udv. Kamra a' pécskai kam. igazgató tisztségre Putnik Miksa eddigi eddigi szent-andrási kamr. ellenőrt alkalmazá, továbbá a' kereskedés előmozdítására 's a' harminczadi jövedelem biztosítására a' fumei szabad kikötő - birtokban felállított amerikai malomhoz egy harminczadi passualistát 200 frt évdij, szabad szállás és írószerekre évenkénti 6 forint, 's 50 fr. biztosíték mellett egy évre ideiglenesen rendelt, e fölött a' Nagy-Bányán megürült kir. bánya-kamrai sebész-állomásra Zeller József kapnikai műintézeti orvost, ennek helyébe pedig Leding Sándor aranyidkai bánya-kamrai sebészt mozdítá elő. — A' pesti k. harminczadi személyiség két raktári segéddel 's négy irnokkal ideiglen szaporítottatott.

(Nemzeti színház.) Szombaton, febr. 17kén hérszünéssel először: „Farsangi iskola.“ Eredeti vigj. 4 szak. Vachot Imrétől.

Oppositio.

I.

Tudom nem egynek, ki politikai eljárásomat kísérsni szives és ekkép újságczikkeimet is figyelmére méltatja, nem kevéssé fog visszatetszeni, legalább első benyomásilag, hogy e' pillanatban, mikor egész tehetségemet szorosan a' telekdíji eszmének további illusztrációjára volna kötelességem összepontositni, olly sokszor és annyira divergálni látszom fő themámtul.

Ezen első benyomás kellemetlen érzete azonban, reméllem, csak hamar el fog oszlani a' nyájas olvasóban, ha elég szerencsés leszek őt jelen tárgyalásom folytatásban meggyőzni arról, hogy most, miután a' telekdíji eszme alkalmazása azaz 'mi módoni életbeléptetése' körül is jó volna egy kissé surlódni és tanácskozni immár, korántsem elégséges, ha így lehetne mondani, kijelelni a' csatarendet, de diadalra nézve elkerülhetlen szükséges mind azon pártok külön lényegét is kellő tekintetbe venni, mellyekre elszakadozva sehogy sem képez honunk egy tábor 's valami egységet, de e' helyett inkább eloszlott 's ekkép vert hadnak viseli szint, mellyel úgy látszik mintha egy életkérdést sem lehetne vívni ki.

Hosszas lenni nem fogok. Az éppen most előadottakhoz képest azonban elkerülhetlenül szükségesnek tartom, némieket előbb legalább egy kissé definiálni és constatározni, mielőtt a' szőnyegen fekvő telekdíji kérdés gyakorlati alkalmazását jó sikerrel tárgyalhatni reményem lehetne. Szükségesnek tartom ezt pedig azért, mert míg a' telekdíji eszme valami hibásan definiált párt köntösében jelenik meg, mellyből e' szerint előlegesen ki kellene vetkeztetni azt, mindaddig sikere nemcsak nem bizonyos, de éppen ellenkezőleg szinte apodictice lehetetlen. És ezért, nehogy egyedül a' discussio körei közt maradjon az egész, de mindent elkövessünk az eszmének bár az általam javasolt, bár

milly más formábani életbeléptetésére, hadd hozzak némi egyebonyolult fogalmat előlegesen kissé tisztába.

En alig ismerek egyetlenegy politikust, legalább hazánkban, ki azzal, 's pedig tökéletesen meg vagyok győződve legjobb hiszemben, néha ne kérkedett volna vagy szünetlen ne kérkednék, hogy bizony „ő a' jót, csak legyen jó, bármily oldalról jöjön is az, mindig kész elfogadni.“ És az elv dicső, nem tagadhatni. Valóságos evangéliumi tan, csak hogy — mert soha nem képes az egyébiránt jószándoku ember minden gyarlóságiból kibontakozni — felette sajnosan ez esetben is, mint annyi másban, kineveti az élet a' phrasist; vagy más szavakkal: némi kevés követésre méltó példát kivéve, általánosan bizony szép sententia szokott maradni, de életbe csak ritkán megyen át a' felhozott szébbnél szébb szójárás.

Ha olly sok gyengeség nem lagná az embert, ha vérenek heve nem ragadná őt annyiszor el, ha legközelebb érdeke nem rövidítné látását olly nagyon: akkor valóban lehetetlen volna, hogy a' fejledező közhaszonnak, a' felviruló hazának bajteli képe ne emelné őt vajmi magasan minden tetteiben saját szűk láthatárán tul. Ugy hogy ez esetben — mert ellenállhatlan vonzalmu e' kép — nem is volna szükség kézfogás, vállvetés 's legőszintébb, legáltalánosb együttmunkálás végett más mivelni — 's ebben pontosulna össze minden politikai eljárás — mint lepletenül előmutatni azt.

Miután azonban illyféle gyarlóság nélküli emberideálok csak ritkán születnek, 's még jobb nevelés és némileg már higgadságra érett közélet által is egyedül kivételként fejlődnek ki, nyersebb nemzeti mozgalmak közt pedig, mint a' millyennek mi magyarok indulunk, mikor a' szenvedélyek játszanak legfőbb szerepet, alig léteznek, illy körülmények közt korántsem elég a' leghasznosnak sőt a' legdicsőbbnek elfogadatasára is annak egyszerű kimutatása, de a' külön pártok lényege, vagy tán jobban mondva: egymással versengő természete is kellő tekintetbe veendő, nehogy együttmunkálással a' helyibe még olly tárgyak fölött is egymással ujhuzás álljon, mellyek életkérdések, 's melly műtétel közt valóban nem kevés időt és kiállító tehetséget fecsérltünk el már mi magyarok, és nem egyszer taposunk megbocsáthatlanul lábainkkal viszonzlag egymásnak virágait.

Honunk újabb időkben az eddigieknel elkülönözöttebb 's kitűnőbb pártokra szakadt. Ez tény. Valamint az is tény, hogy többet kevesebbet a' külön pártoknak főbb, fő, vagy köz vitézei mindent pártuk ügyén nézvéen keresztül, nem annyira látják a' köz állomány mint pártuk érdekét, 's e' szerint, ezt mindig amaz elibe tevén, vagy legalább azzal szünetlen confundálván, nem annyira sovárognak 's munkálnak a' közjó elérése, mint inkább pártuk terjesztése és szilárdítása végett. Nézzük a' vármegyéket, nézzük az országgyűlést, 's nem fogjuk a' mondottak valóságát tagadhatni.

Már e' jelenet veszélyes vagy viszont üdvös-e, azt ez alkalommal ex asse nem fejthetem ki. Sok tudom megijed sőt eliszonyodik rajta, míg én azt egyedül elevenebb közéletünk elmulhatlan következményének tartom, melly nélkül soha nem bontakozhatnánk ki bajainkbul, 's mellyen én ehézképest inkább örülök mintsem busulnék, sőt mellynek, t. i. a' pártok egymás elleni állásának, nem átalom ezennel kimondani, teljes meggyőződésem szerint, bármily ellentétben látszassék is ez lenni előbbi mondatimmal, még élénkülni, szilárdulni kell, hahogy egy tunya, minden élet nélküli inanis foetusbul, mellyet csak kevéssel ezelőtt képzénk teljes mértékben, életteli testté kívánjuk átalakítani nemzetünket. És ezt ki ne ohajtana? En legalább forróbb kívánatot nem rejtek keblemben. Azonban, mint mondom, én ez uttal, ha tán véletlenül, e' kérdés felvilágosítására hoznék is némieket elé, annak kimerítőbb fejtegetésébe semmi esetre nem bocsátkozhatom. Elég az, hogy a' dolog így áll, és e' szerint gyakorlatilag szólna nem busongás vagy örvendés van a' teendők során, de a' fenálló tény megismerése mellett annak őszinte megvallása, hogy bizony nemcsak nem fogja a' jót' különbség nélkül minden párt azért pártolni mert 'jó', hanem a' pártok természeté szerint, minden párt csak saját szüleményét — ha ez hét hónapos ivadék lenne is — fogja pártolni, más pártnak ellenben legtalpraesettebb magzatát se. 'S hogy ez így

van, erről szinte bizonyosságot tehetnének a' vármegyék, meg némi tekintetben még maga az országgyűlés is.

Mi tehát a' teendő? Ez a' kérdés. Mert hogy két vagy több ugy szólnán ellenséges táborra szakadt felekezel csak nehezen vihat ki valamit, 's annál kevesebbé saját körülményink között sokat, a' körül ugy hiszem a' legtunyábbeszű álmos szintolly tisztában van, mint a' legelőnébbre felpaprikázott hóbertos. Mi tehát a' teendő?

„Bizony nincs más mód — így felelnek erre sokan — mint a' pártokat megegyeztetni és ez által a' surlódásokat megszüntetni.“

És mennek és működnek az egyeztetés sáfárai. Juste milieu-t kíván alkotni egyik, centrumot másik. 'S ez felette dicséretes, sőt néha valóban magasztos, mert kimondhatlan önmegtagadással jár, 's ekkép tán még lépcső mennyorszagra is. Földi haszna azonban, némi kevés esetet 's egyes személyeket tekintőleg kivéve, legalább eddigéig alig volt más, 's alkalmasintjövőre is alig lesz más, mint az, hogy a' kibékítők egyedül saját maguk lesujtására 's nullificációjára voltak és lesznek képesek kézfogásra 's vállvetésre birni a' pártokat, de semmi egyébre nem. És ekkép, midőn maguknak soha nem használnak a' felhozott nagylelkű vagy ügyügykedő felkentek, de mindig ártnak, addig eljárásuk rendszerint a' közálladalomra nézve se hasznos, sőt néha még arra is felette káros, mert a' helyett hogy egyik párt a' másikat legyőzve, elvégre kiállítva valamit, addig azon ledögönyözési és megsemmisítési műtétet a' latt, mellyel a' kibékítők mind a' két párt részéről száz eset közt kilenczvenkilenczben inommise mindig illetleni szoktak, pereg le a' drága idő 's merítettik ki minden kiállító tehetség. A' hasztalan martyrokat pedig, mellynél szerencsétlenebb szerep e' földön nincs, ha nem kazagja is le a' néha olly indiscret sokaság, minden esetre megszanja őket a' méltányosok csekélyebb száma.

Pártokat, az alkotmányos élet ezen mulhatlan kísérőit, elnyomhat tán a' végrehajtó hatalom tulsúlya 's az önkény, ez meglehet, de egyeztetni pártokat, ha illyesek már léteznek, a' felébredt közélet megsemmisítése nélkül szintolly lehetetlen, mint az életet sem szüntethetni meg magának az életnek megsemmisítése nélkül. És ez egyenesen az emberi lényeknek — melly szellem és agyag — és a' társasági viszonyok természetéből foly. 'S ugyanis a' felébredtebb élet buzgalmakat 's vágyakat szül, mellyek az előtt, nem levén körük, csak lappangnak. Amde a' buzgalom és vágy, ha nem fejlík is nélkülök ki soha valami nagyobb a' világon, 's azok ekkép az emberi progressionak legnélkülözhetlenebb tényezőji, azért még is hasonlag az aranyhoz, mód nélkül sok salakkal járnak. Ugy hogy míg a' tiszta honszeretet buzgalma 's egyedül a' közjónak előmozdításai szeplőtlen vágya lelkesít itt ott egy keblet, addig számtalan mell dagadoz a' személyes nagyravágyás 's megsértett húságnak, sőt még a' legoemánnyabb nyerekedési szomjnak is ezer gyengeségivel. Már hogy illy lét közt — melly a' társasági civilisatio előléptével javul ugyan, minthogy tagadhatalanul több kiébredett 's önálló ember létezik kifejlett polgári viszonyok között, mit egyébiránt nem szabad enyészett felé indulással összekeverni, vagy szolgálai és zsarnoki viszonyokban — már hogy illy lét közt, melly ugyan javulhat, de többet kevesebbet mindig jellemzeni fogja az emberi társadalom lényegét, egyeztetni lehessen pártokat, 's kivált nemzeti küzdelmek elején, mikor szenvedélylyel járó rövidlátás sőt vakáság a' köznyavalya, azt bizony csak az hiszi, csak az remélheti, ki se magát se az emberi természetet de legtávalabbrul sem ismeri.

És e' körül magunkat ne ringassuk csalálmakba. Mert ez, t. i. ezen ujhuzás, ezen rivalitás, többet kevesebbet mindig fen fog állani, csakhogy fejletlen vagy absolut viszonyok közt, csapszékekben és kávé-cotterákban, fejledező és szabadabb viszonyok közt ellenben kisebb nagyobb pártokban: míg az ember gregalis tény marad, melly mint nyájban valami hűséget érez magáihoz, irigységet viszont idegenekhez; míg egy békeszeretőre 's egyeztetni akaróra legalább is jön három annyi feluszító, felingerlő, mit németül a' „Heber“ szó fejez ki olly helyesen, minthogy kakas-harczrul kezdve, a' bika-küzdelmeken, római circusokon és az

angol öklész-körökön keresztül, a politikai élet bármily árnyéklatu vitáig, mindig különös vonzalmat mutatott az emberiség nagyobb fractioja a viadalokhoz; míg továbbá: általán véve az ember gyarló természeténél fogva — 's itt bizony sok felette méltányos is elmondhatná magának a mea culpa-t — inkább szereti a mulatságot, mintsem unatkoznék szívesen, 's ehez képest, mert semmi nem fárasztja őt annyira, mint bármily száraz tárgyalás, fájdalom, nem tagadhatni, inkább eseng valami bohózatért 's egy kis összecsapásért, mintsem hogy könnyen hátat fordítva ennek, sőt illyest még gátlani is felette ügyekeznek, úgy hogy bizony néha egyedül csak egy kis jux végett is nevétségessé tétetik, 's ekkép feláldoztatik a legkomolyabb, a legéletbevágóbb; míg egy lelkes és okos mellett, ki a közjóért vi és ezért czélszerűen is vi, vajmi sok lógós kalandozójóformán nem is tudván, „miért, merre és hogyan,“ egynél több kaján pedig az illyeseket mind egyre csak saját czéljaira törekszik megnyergelni, 's rendszerint a nélkül hogy észrevenné, meg is nyergeli; míg továbbá időt, helyt, körülményt összezavarván, nem egy tartja kötelességének, felekezete mellett prókatori szellemben allegálni, 's ekkép soha nem engedve, minden juridicum remediumot használni 's mindenbe belé csimpaszkodni; nem egy viszont egyenesen pajtáságban — Cameraderie — keresi a hazafiságot, 's jó pajtás, jó mulatsági cimborá levén, tökéletesen meg vagyon győződve, 's keble vajmi nyugodt, hogy ezért már ugyancsak jó hazafi, sőt vajmi nagy sulyu statusfi is; míg asszonyok és kisasszonyok is elegyednek a közt életbe, mit azonban — közbevetőleg legyen mondva — távulról sem vagyok hajlandó általán véve kárhóztatni, mert jóllehet „jajt“ mondok ott, hol a konty uralkodik, azért s z á z s o r t a fájdalmasb „jajt“ harso-gok az egekbe oly haza fölött, hol a nők idegenek a hontul, és maguk sem lelkesednek 's másokat sem lelkesítenek érette; csak hogy, mi tagadás benne, egy okos, a nemzet javát valódi szíven hordó, 's annak előmenetele végett áldozni kész hölgyre, bizony egynél több gyenge eszű liba nőt számíthatni; 's aztán: hogy az asszonyi nem, valljuk meg, 's kivált a „szépek“ agg lilon ideje óta mai napokig, bizony bármily árnyéklatban soha sem szolgáltak valami kibékülésre annyira, mintsem éppen ellenkezőleg minden árnyéklatu háborúnak lettek volna okozói; szóval: míg az emberi természet 's a társasági viszonyok impraegnálva lesznek efféle ingrediensekkel — 's ez többé kevesebbé mindig így lesz — mindaddig pártokat egyeztetni, 's „bocsássunk meg egymásnak 's engesztelődjünk“ — féle phrasissal bár legkisebb tartóst elérni akarni valóban nem egyéb, mint keserű önmystificatio, vagy legfeljebb édes ábránd.

Az egyeztetői, juste milieu és centrum-féle recipe tehát meggyőződés szerint, nem ér semmit. Ámde ha az egyeztetés lehetetlen, 's ellenséges táborokként állnak egymással szemközt a pártok, sőt mint én mondom, a pártszellemnek még élénkülnie és szilárdulnia is kell: akkor méltán kérdezhetni, ugyan mi módon lehet tehát illy körülmények között, hol egy párt állja másiknak útját, valami olyas életkérdést vagy afféle nagyobbszerűt életbe léptetni, mit egyedül általános vagy ehhez közel álló kézfogás és vállvetés vihet ki, mint például a telekdíj eszmét?

Mire válaszom — és ezen fordul a jelen cikk sarka — e' következő: Csak úgy vihetni nemzeteknél a nyilvános és közéleti politikának cselekvés mezején életbevágót, nagyszerűt 's tartóst ki, ha nem hibásan de lehető legtalpraesettebben, 's e' szerint minden esetre ha nem alárendelt 's ekkép specialis, de fő és ehez képest generalis fogalmak szerint definiáltak a pártok.

Míg ez nem történik, addig mind az, mi a politikai életben kifejődik, bármikép erőlködésnek is egyébiránt az illetők, jobbadán bizony nem igen szokott lenni egyéb mint megnevesztésű félreértésekűl 's viszontorlásokból szükségkép fejledező zagyalék, zavar, 's ezzel járó kudarc és boszu, vagy legjobb esetben némi surprise és miniatúr-féle előmenet, melly, ha be is éri azzal az elvadász meg az optimista, a nagyobbszerű nemzeti élet után sovárgókat nemcsak ki nem elégíti, de néha még bosszantja 's ingerli is.

Britanniában — és ezen ország, noha telisded teli van hiányos institutiokkal, mert hiszen azt is csak hajlandók (!) lakják, azért minékünk magyaroknak még 's legjobban használhat sokban ugyan kerülési, de annyikban viszont utánzás mintául — Britanniában mondom, két fő pártra szakad a köz állomány. Tory az egyik, Whig a másik. És ez esetben, ha így lehetne mondani, egyik is másik is „genus“, midőn oppositio vagy kormányzat alábbrendelt fogalom, vagy is úgy szólván

„species.“ Ugy hogy például Sir Robert Peel vagy Lord John Russell igen bámulnák, ha politikai hitvallásukról tudakolván őket, az kérdeztetnék tőlük: „valljon az oppositiohoz vagy a kormány felekezethez tartoznak-e“? Mert mint tudva van, Peel politikája tory, Russellé viszont whig, melly vágásban mindkettő hűn megmarad, 's csak ahoz képest jő egyik mint másik egész pártjával együtt, és így számtalan minden hivatal nélküli is, vagy a kormányba vagy az oppositioiba, a minthogy vagy tory vagy whig kerekedik egymás fölibe.

Mi magyarok illy definitioval nem bírnak, de e' helyett legnagyobb általánosságban véve liberalis és conservatív pártokra szakad honunk. És ez nem volna éppen legidelebb definitio, de az által keveredik nálunk a pártok lényege igazi chaosba, mellyből alig alig van menekvés, hogy liberalis, haladó és oppositionalis párt, a köz alkalmazás 's köz felfogás szerint szintugy fejez ki egy értelmet, mint a' conservatív, haladni se hogy sem akaró 's kormánypárt megint egy más értelmet; holott mind ezen kitételek legtávolabbról sem synonymumok, 's pedig elannyira, mikép ha csak egy kicsit akarjuk is szemünket és eszünket használni, 's az egyik mint másik párt embereit csak egy kissé is venni mustába, lehetetlen lesz tagadnunk, hogy fővonásilag szólva bizony felette sok oppositionalista van honunkban, ki se nem liberalis se nem haladó, mint viszont nem egy liberalis és haladó áll a kormány részén; árnyéklatilag szólva pedig, nem egy oppositionalista van, ki némiben pangani némiben ellenben haladni kíván, mint viszont nem egy kormányi létezik, ki szinte pangani akar bizonyosan, bizonyosnak ellenben ohajtja haladását.

'S ím ez azon értelemzavar, melly bajaink főbb okaihoz tartozik. Mert nem egyszer okozta és okozza még ollyasnak megbukását is — 's ez nemesak sajnos de igazi absurdum — minek tulajdonképp többsége volt és van, melly azonban, ezen többség tudniillik, a hiányos definitio chaosából nem merülhetett 's nem merülhet ki; 's e' szerint vajmi sokszor tette, és ha ezen nem segítünk, utóbb is annyszor a hányszor teendő, külön pártainkat olly helyzetbe, mint mikor szövetségesek, köd-ben állván, nem ismernek egymásra, 's ehez képest egymás ellen fogyasztják a lőport.

Milly sajnos és Pandorának legtagább szelenczéje legyen is egyébiránt ezen értelemzavar, azért az még sem egyéb 's több — 's azt illy szempontból kell bírálni, ha rajta segíteni ohajtjuk — mint igen természetes következménye azon pangó, 's azelőtt örökleg úgy szólván defensív állásunknak, mellyben mi magyarok kormányunk áttelében valánk helyezve. 'S melly értelemzavarhoz, a' nélkül hogy illyest akartam vagy viszont elkerülhettem volna, bármily különösnek sőt ingénylőnek — ammaffend — látszassék is ezen állítás, újabb időkben tán senki nem szolgáltatott több anyagot, mint csekély személyem.

Országszövetségi viszonyinkban, alkotványunk és nemzeti ségünk többet kevesebbet eddigelé mindig nyomatott, úgy hogy nemzeti élet hosszúságához képest, egyiket mint másikat tekintve, valóban úgy szólván csak „tegnap“ óta szívjuk egészségünk valóságos helyreállítási reményével a levegőt. Mi tehát természetes vagy legalább megfoghatóbb, kérdelem, mint az, hogy az ellenzék a' sokadalom szemében még mai időkben is a' hazai hűségnek 's mind azon gyönyörűnek, mi ezzel kapcsolatban van, színében jelenik meg, míg a' kormányi czélok előmozdítása — magától értődik, szinte megint csak a' sokadalom itéletében, melly azonban a' többség — viszont egyenesen a' nemzeti és alkotványos lét csorbításának, 's ekkép bármily távulról de azért még is mindig némileg a' hazaárulásnak valamellyes képeben tűnik fel. Valóban nincs ennél semmi is természetesebb! 'S pedig mert, vagy nyílt vagy lap-pangó de azért szünetlen ellenségeskedésnek ki vala tve alkotványunk és vérünk, illy körülmények közt ehez képest valójában nem azoknak köszönhetjük alkotványunk 's nemzetiségünk megmentését, kik ezeket áruba bocsáták 's a' kormány felé simultak, 's annál kevesebbé azoknak, kik az udvari bújány fényétől 's némi anyag élvezetek kéjeitől elcsábítva magyarságért korcs létet cseréltek, 's csak „jó reggelre“ sem taníták ivadékaikat — oh szegyen oh gyalázat! — valóban sem azon felszinesek, sem ezen gyávák, kiknél nyomorultabb hazafiság-sértőket hiába keressz az emberiség évrájzaiban, nem menték meg egyedül szabad elembe élhető vérünket. Nem nem! Hanem azt, hogy constitutio-nalis kis bárkánk eddigelé nem merült el, 's pedig szünetlen hegyettünk tornyosuló szláv, török és germán absolut dagályok közt nem merült annyi század óta el, azt hogy magyarok és még szabadok vagyunk: a' bennünk rejlő élet mellett egyedül azon hűnek kö-

szönhetjük, és azért üdv és áldás nevékre, kik nem akartak, nem tudtak egyebek lenni, mint szabad magyarok, 's kik ekkép — mert se nemzeti se alkotványos téren haladni nem lehetett — népünk nemtőjében bizva 's jobb időket várva, szigorú 's megtörhetlen ellenzékét képeztek inkább, mintsem hogy hasonlag más népekhez, vérünket nemzetiség és szabadság melletti sőt elleni utakon engedték volna előresodortatni.

Nem esuda tehát, sőt természetes következmény — mert hiszen mint mondtam, kormányunk áttelében szinte csak tegnap óta szívjuk nemzeti és alkotványos előmenetel reményével a' levegőt — hogy még mai időkben annyira megváltozott körülményink daczára is minden distinctio nélkül, millyel a' sokaság rendszerint nem igen szokott vesződni, egyedül az oppositio osztályátul várja honunk megmentését a' nagyobb rész. 'S pedig mert valóságos hazai hűséget jobbadán csak az érintett osztályban volt alkalma tapasztalni, 's ekkép jóllehet ma nem annyira passív védelem mint activ progressio van napi renden, azért szinte minden más hazai erényt még is egyedül innen vár, honnét aztán nemzeti haladást, szabadelműséget, hazai hűséget 's a' t. szóval: minden polgári erényt az oppositio kitételével asszimilálván, de távulról sem foghatja meg, mikép lehet valaki haladó, szabadelmű, hű hazafi, de csak becsületes ember is, ki az oppositional nem tagja, holott, tisztelet becsület de igazság is, a' mai oppositio-nak némely szeretetre 's valódi tiszteletre méltó tagjai mellett bizony számos oppositionalista van, ki éppen nem haladó de örjögő, nem szabadelmű de zabolátlan, nem hű hazafi de hiábavaló urfi, sőt még csak becsületes ember sem, de semmirekellő selejtes és számkivetésre méltó rendbontó 's a' t.

Mind ennek, ha nemesak ámitásként a' felhőkben, de az élet mezején valódiilag és gyorsan akarunk haladni, tiszta és rendbe kell jönni, mert máskép — és ne csak magunkat — ha még azon csekély gyakorlati intelligentia 's azon kevés szepülten hazafiság is, melly hosszú alvásunk után eddigelé köztünk kifejődhetett, egymás ellen fordul 's vak czivódások közt egymást emészti, akkor ugyan milly hihetőség szerint gondolunk jó sikerrel küzdhetni, annyira összebonyolult 's olly annyira heterogen viszonyaink közt, mind azon életkérdések fölött, mellyek létünket tételizik fel, mellyek napról napra, a' minthogy kénytelenül mind nagyobb 's nagyobb életmozgásba jönnünk kell, aggasztóbb rémképekként fognak a' nemzet- és alkotványelleniek és kün-tiek előtt feltűnni, 's melly kérdéseket ehez képest a' leghűbb 's legálthatatosb virasztás mellett hajótöréstül vagy legalább rémitő veszélytül mind azok legőszintébb kézfogása 's együttmunkálása is csak bajjal fogja megmenthetni, kiknek a' hon, 's pedig a' magyar a' szabad hon, mindenek fölött drága, 's melly életkérdéseket ennélfogva bizony soha nem fogunk mai rozsl 's inkább csak szenvedély mint elv által eloszott 's egymással mindenben ujat húzó pártokkal vérünk javára diadalosan kivívni, mikor, valljuk meg, nem egy lelkes sujt lelkest 's csak azért mert nem párt embere, melléhez szorit viszont egyedül párt-tekintetből nem egy pelen-gérré való selejtest.

Hozzuk mind ezt tehát tiszta 's rendbe, mert hiszen haladni akarunk, 's pedig nemesak szájjal de tettel is 's lehető leggyorsabban. Ámde kevesek 's aránylag gyengék vagyunk, elleneink ellenben kiámsak 's tehetősök, 's ehez képest igazán mennyekbe szálló bűn. Valóságos hazai hűtlenség volna, még rossz definitio-bul okvetlen eredő elmezavar 's ezzel együttjáró vizsgálkodás által is megzsibbasztanunk egymást.

És ennek elérésére használjon személyem, mennyire használhat, melly mint fentebb érintém, a' nélkül hogy akartam vagy ezt elkerülhettem volna, újabb időkben tán többel járult a' rectificálandó hiányos párt-definitiohoz, mint bárki más. Miről azonban a' jövő számban.

Gr. Széchenyi István.

Országgyűlési közlemény.

A' földi táblán a' turopoljai sérelem ügyében febr. 5-ég folyt kitünőbb vitakozások veleje köv. Számos előadás közt megjegyzendő egy horvátországi főispán köv. nyilatkozata: Feltéve, de meg nem engedve, hogy mindazokra nézve, mellyeket a' L.K.K. jelen üzenetben mint tényeket elősorolnak, észrevétel, igazítás vagy czáfolatnak helye nincs, e' l é g c s a k azt megjegyezni, hogy legalább azon jog, melly a' t. RR. állítása szerint a' horvátországi 's köztöttük a' turmezei nemeseznek is „törvény- és gyakorlatszerűleg volt“ és van arra, hogy az országok közgyűlésin személyesen megjelenhetve, a' köztanácskozások és választásokban részt vehessenek, hogy ezen jog, mondtam, legalább nem tény; mert olly

törvény nem létezik, mely az országok közgyűlése rendezéséről vagy arról szólna, kinek legyen ott szava; nem tény azért, mert oly gyakorlat nem szolgálhat valamely különös nemesi jog bebizonyítására, mely akár nemes akár nem nemes, ha csak a teremben helyet talált, közös volt, mint már mondatott. Régi gyakorlat szerint a megyei és városi hatóságok, káptalanok, magnások, püspökök 's egyéb felsőbb rangú személyeken kívül, kik per banales literas meghívának meg, mint érintem, mindenkinek „absque discrimine status et conditionis” nemesnek, nem nemesnek, mennyire a tér engedte, szabad volt megjeleni a teremben 's mivel a tárgyak rend szerint szavazatra kerülni nem szoktak, felkiáltással részt is venni. Hogy ezen általános gyakorlat mellett a turmezei nemesek is megjelenhettek az országok közgyűlésin sőt talán mégis jelentek, nem tagadom; de hogy azon nemesség, mellynek saját gyűlésére nem személyesen, hanem csak követek által szabad megjeleni, az országok közgyűlésin csoportosan, százan, és nagyobb részt nemnemesi fegyverrel, azaz nem karddal, hanem bunkók kések 's egyéb illy eszközzel jelent volna meg: azt legalább én, noha számos oly gyűlésen voltam jelen, soha sem láttam, soha sem tapasztaltam. Valamint tehát én, 's velem együtt sokan e szokatlan tüneményen megütköztek, ugy ennél fogva azon hír is könnyen lábra kapott, miszerint a panaszkodók az országok közgyűlésén boszút állani szándékoznak azokon, kiktől a zágrábi tisztujtáskor megsértettek, mit én addig elhinni nem akartam, mig bebizonyodását az előleges tanácskozások hevében saját füleimmel nem hallottam. Ezen meggondolatlan kifakadás — a történet emlékezte, — a kedélyeknek mindkét részről lemagasb fokra esigázott ingerültsége, egy felfegyverkezett tömeg szokatlan megjelenése, a pártvezérek nyilatkozata, hogy a kicsapongásokért jót nem állhatnak, a megyei követeknek, kik Zágráb-megye viszáldokásának egyes tanúi vagy áldozatai lenni nem akartak, egyesült sürgető kívánata: ezek valának a tényezők, mellyek minket arra birtak, hogy bányó excejától a gyűlés elhalasztását kérjük. Minket, mondám, mert én is nem utolsó részt vettem abban 's noha sajnálom, hogy a t. RR. egyoldalulag értesítve, ezen egész eljárást törvénytelennek tekintik, mégis lelkiismeretem vigasztalására is szolgál, hogy hozzájárulásommal minden felekezeti embertársim életét kockáztatni én is akadályoztam, törvény- vagy jogszértlést, ha történt volna is, helyrehozni, de megölt embert feléleszteni, szülőknél fut, nőnek férjet, gyermeknek atyját visszaadni nem lehet. Fájdalom, hogy ezen tekintet-elmellőzésnek hazánkban már annyian estek áldozatul, azok számát szaporítani bűnnek tartottam; 's csak azért kértem a gyűlést elhalasztatni. Hogy pedig a' kérdés részéről egyedül ezen tiszta kuforrásból folyt, ezt a' panaszkodók önmagok is talán megengedendik, ha visszaemlékeznek arra, mit én azelőtt fél évvel a' bányó-beiktatáskor az akkori illyr tulságokra nézve nyíltan kijelenttem, t. i. hogy én illy országot, illy nemzetet, illyr munit-jogokat nem ismerem, a' régi dicső horvát névhez 's az annyi századon keresztül Magyarországgal fenálló törv. kapcsolathoz örökké fogok ragaszkodni. Ezen gondolkozásmódom azóta nem változott 's mégis a' panaszkodók, kiknek egyéb panaszt nem vizsgálom, tulzó illyrismusról vádolják mindazt, kik, mint én is, az állítólag törvénytelen követválasztásba befolytak. Mindemellett most is tiszta öntudattal bátor vagyok állítani, hogy abban semmi törvénytelenesség nem történt. Tudom ugyan, hogy ezen előadásomról is el lehet mondani sőt mondatni is fog, hogy elfogult, egyoldalú, 's e' tekintetből ennek nagyobb hihetőséget nem igénylek, mint a' panaszkodókénak, de kisebbet sem. Es így miután ezen ellenkező előadásokat méltánylani, a' tényeket kipuhatólni, a' kérdésbe hozott ügyet megvizsgálni, szóval az egész tárgyat kellő világba helyezni országgyűlésileg lehetetlen: természetesen következik az, mit a' m. fürdek már előbbi 's más hasonló alkalommal kijelentettek, hogy illy panaszok nem a' törvényhozási, hanem a' közigazgatási utra tartoznak. Egyébiránt miután tagadni nem lehet, sőt az egész ország előtt elegendőképp tudva van, hogy Horvátországban a' nemzetiség színe és ürügye alatt szomorú viszáldokások léteznek, kész vagyok ahoz járulni, hogy a' fels. egész általánosságban arra kéressék meg, miszerint azoknak véget vetni, 's az egyetértés visszaállítását mind a' két haza javára, minél hamarabb eszközölni méltóztatassék. Minél fogva m. gr. Z. F. ur indítványát pártolom.

Ellenben a' második indítvány mellett is az ötnapi tanácskozások folytában számos szónok nyilatkozék, kiknek beszédeiből a' fő vezér im okokat-ezekben öszpontosítjuk: A' magyar alkotvány minden nemesnek, mint a' sz. korona tagjának, a' törvényhozás-

ban részt enged; mig ezen jog ellenkező törvény által nem korlátoztatik, annak teljes épségében fön kell állania. Azon analogia ellen, hogy a' magyar nemes ezen jogának korlátoztatását a' horvát nemesre is ki kell terjeszteni, mivel ez utóbbinak elsőbbséget tulajdonítani nem lehet, alaposan állíthatatik, hogyha a' horvát nemeseknek országgy. tanácskozásokba befolyása kétségbe vonható, tőlök e' jogot a' követválasztásokban épen az analogiánál fogva annál kevésbé vonhatni meg. Ha azonban e' részben törvényink nem rendelkeznek is, a' horvát nemesek követválasztási joga a' dolog természetéből folya; mert ha a' követek csak megbízottak által választatnának, a' képvisleti rendszer megfosztatnék éltető erejétől 's lényegétől, 's a' horvát követek nem Horvátország összes nemességét, hanem csak azokat, kik által választattak, képviselnék. Ezen eszme más nemzeteknél már világosan ki van fejtve, sőt minden országban, hol képvisleti rendszer divatoz, el is van fogadva. E' kérdéssel összefügg némileg annak eldöntése: törvényesen ment-e a' követválasztás véghez? De mivel a' tábla előtt levő adatokból sehoh sem tűnik ki, hogy a' bányó vagy azok, kik mint tanácsadói vádoltnak, valakit a' követválasztásból kirekesztettek: a' követválasztást, minden az ellen történt ellenmondások mellett is, a' törvény azon világos szavai után „a' jelenlevők határoznak” törvényesen kell tartani ugyan; de figyelmeztvén azon tényre, hogy a' választók, hitelt adván azonszóbelibiztosításnak, miszerint a' követválasztás a' fels. kir. válaszához megérkezéseig elhalasztatik, százan, eltávoztak 's ekép elámitatva, kétségtelen jogaik gyakorlatától megfosztattak, a' követválasztás oly tisztának, melly ellen helyes kifogást tenni nem lehet, nem tartathatik. Egyébiránt, a' milly homályban van borítva a' követválasztás törvényessége, épen oly tisztán áll, hogy Horvátországban hosszabb idő óta, 's jelesen a' kérdéses tartományi közgyűlésen is annyi 's ollyféle történt, mi a' magyar törvényhozó test egész figyelmét igényli, 's mi a' turopoljai sérelem alapját teszi, hogy a' követválasztás törvénytelenességének kimutatását, mint különben is a' verificatio mezejére tartozott, a' turopoljai panasz tárgyalásakor egészen mellőzhetőnek tekinthetni. E' kérdés itteni megfajtásától nagy eredményt nem várhatni, sőt mivel eredménye kétséges, arra a' magyar diéta beavatkozását építeni nem is tanácsos, hanem a' választások törvényességének taglalása ugy is a' végrehajtó hatalom köréhez tartozván, a' turopoljai sérelem e' részben csak szigorú 's részrehajlatlan vizsgálat kieszközlése miatt a' fels. elibe terjesztendő. Azon kérdésre pedig: a' turopoljai panasz tárgyalása a' magyar diéta köréhez tartozik-e? igennel felelhetni, a' nélkül, hogy az illyrismus kicsapongását megemlíteni szükséges volna; hanem csak azon határozatra szükséges figyelmeztetni, mellyet a' tartományi közgyűlés elhalasztásakor a' bányó conferentia, mint a' horvát orsz.-gyűlésnek képzelt emanatiója a' választók jogainak korlátozására hozott, melly határozatát felírásba is foglalta 's a' fels. elibe csak azért nem terjeszté, mert nélküle is sikerült a' könnyű hitű turopoljaiakat a' vál. helyéről eltávolítani. Ezen határozatnak önkényen épült keletkezése 's hasonlónak épült későbbi elmellőzése, továbbá a' nemtelenek credentialisainak a' tanácskozások 's választásokban megengedett használata 's végre a' tart. közgyűlés halogatásának, sőt conferentiáivá változtatásának szükséges eléggé tanúsítják Horvátország köz állapotját, mellynek orvoslását továbbra halasztani tanácsos nem lévén, bőven motiválva van, ha a' magy. diéta, saját tekintete 's hatalma fentartására, az ezen sérelmeket magában foglaló turopoljai folyamodás tárgyalásába ereszkedik; mert illy nagy érdekű közjogi kérdések eldöntését: „milly hatáskört kelljen a' bányó conferentiának engedni? kinek kelljen a' tanácskozások, törvényhozás és követválasztásokban befolyást tulajdonítani?” kirekesztőleg sem a' Föls., sem az 1791: 58. értelmében, mint a' horvátokat illető dolgot, saját orsz.-gyűlésükre; de legkevésbé lehet illy érdekes kérdéseket, kivált ha homály fedezi, a' bányó conferentia elintézésére bízni. Törvények alkotása változtatása 's magyarzata a' föls. közös jogunk lévén, minden az említettekhez hasonló alkotványi kérdést csak a' magyar diéta befolyásával intézhetni el, továbbá azt is, ha a' nemesség akár egyes t. hatóságokban, akár a' kapcsolt részekben jogai gyakorlatában sértetik, v. azokat más polgártársival megosztani kinszerítetik 's ekép alkotványunk sarkából forgattatik ki. A' nemeseket jogaikban védeni, azoknak törvényelleni kiterjesztését meggátolni 's e' conferentiák ennyire terjedt hatóságának korlátozása ismét a' magyar diéta kötelessége; szent kötelesség pedig a' turopoljai 's ehez hasonló 400 horvát nemes folyamodása meghallgatását közbenjárásunkkal gyámolítani,

mert azokat ótalmazni, kik a' magyar érdek mellett buznognak, becsületérzés és józan politika egyiránt parancsolják. E' részben egyes emberek 's nemzetek közt különbség nem létezik; sympathia, egyetértés és szövetekezés ép ugy alapja egyes emberek mint egész nemzetek gyarapodásának; egyes emberek jelentőséget, nemzetek hatalmat 's dicsőséget egyedül illy módon nyerhetnek 's igyekezetök csak ugy sikerülhet, ha barátjaikat ótalmazni nemcsak képesek, hanem a' védelemre mindenkor készek is. Magyarorszában 's az ehez kapcsolt részekben valamely vallást vagy nemzetiséget elnyomni akarni szintolly veszedelmes, mint e' részben elkövetett méltatlanságokat hallgatva tűrni káros. Ehez még azon körülmény is járul, hogy régebbi 's újabb események után itélve, Horvátország az ingerültség ezen fokán, saját bajai orvoslásában a' magyar országgyűlés segítségével nélkül sikeresen eljárni nem képes. Használva tehát ez alkalmat, eljöttnek látszik az idő, hogy a' Horvátországban annyira megtámadott magyar érdek és sértett nemzetiségnek végveszélytől megmentésére a' magy. t. hozó test innen eredt méltó aggodalmát a' fels. előtt őszintén jelentse ki, 's a' végrehajtó hatalmat komoly és szilárd eljárásra példájával ne csak serkentse, hanem a' két nemzet közt boldogsága tekintetéből az érintett visszaélések megszüntetésére 's a' magyar érdekpártfogására fel is hatalmazza. Illyképen ugyan módon nyújtatik a' panaszok megvizsgálására 's megszüntetésére. Miután a' tanácskozások folytában azon püspök, kinek igazolási beszédét előbbi számunk közlé; még számos megtámadással illetett, sőt felolvasott diák levele védelemhelyett még vádolevélnek is nevezetett, melly által a' korteskedés, habár szép szín ek alatt, világosan kitűnik, egy másik nm. püspök így nyilatkozott: Ezen már annyira megvitatótt, 's kifejtett tárgyra nézve időkimélés tekintetéből is minden hoszasb okoskodást mellőzve, minthogy a' fenforgó panaszos ügy a' kormányzók előtt kétségkívül voltaképen ismeretes, 's a' status-alkotó hatalmak összezavarása, az alkotványos szerepek fölcserélése, vagy is az, hogy a' t. hozó testület önhatárin tulterjeszkedve a' kormány körébe 's teendőibe vágjon, csak zavart a' rozsz következtetésre vonhatna maga után, én a' szóban levő panasz fölterjesztését ugy is, mint azt a' t. RR. dek kívánják, ugy is, mint azt m. k-i főispán ur indítványozá, magában fölöslegnek, következtetésben pedig károsnak tekintvén, egyszerűen gr. Z. F. javaslatára szavazok. Sajnálom egyébiránt, hogy z-i püspök a' exc. általam igen tisztelt személye ezen discussióba vonatot. Felhozott ellene a' horvát tartományi gyűlés elhalasztása. Miután azonban bányó excja más alkalommal határozottan kijelenté, hogy e' tekintetben püspök a' excejának tanácsával nem élt, 's azt nem is kérte; 's hogy ama tettére nézve a' felelet terhet egészen magára vállalja, tagadhatlanul következik, hogy noha p-i főispán a' excja tanúsága szerint csak ezen elhalasztásnak kell az akkor Zágrábban fenyegető vérengzések 's egyéb szembetűnő veszélyek kiküszöbölését köszönni, minthogy püspök a' exc. ezen elhalasztásba sem tetteleg sem tanácslólag nem folyt, habár aztán ez intézkedés helyes volt legyen vagy helytelen, üdvös vagy üdvötlen, abból rá sem érdemet sempedig vádat hártani nem lehet. De az utóbbi zágr. megyei tisztujtás előtt a' excja levelet is irt néhány lelkészhez. Irta azonban ezt a' főispánnak igen szerény tartalmu 's olly kérelmére, mellyet megtagadni nem illett, nem lehetett. Ha engem megýembe keblezett valamellyik vgye főispánja bizodalmasan megkeresne aziránt, szólitanám föl lelkészeimet, miszerint magányértekezés útján nemes állapotu hiveiket arra intsék, hogy a' tisztujtáskor alkotványos választási jogukat tiszteletben tartsák, szavazatukat se pénzért el ne adják, se borbafotatni ne engedjék 's a' választásnál csak az érdemre tekintsenek; ha pedig az egyedetek nem ismernek, a' főispánnak 's a' megye előkelő, érdemesb tagjainak ohajtására figyelmezzenek, az illy kérés teljesítését a' közjó érdekében kötelességemnek fognám tekinteni. Csak ennyit tett a' excja, 's itt felolvasott azon levelet olly kimélettel, olly ovatossággal írta, melly szívének 's eszének egyiránt becsületére válik. Azonban pénzzeli befolyása is említetett, 's miután a' excja egy Nábobnál is dusabnak hirdetteték, az tőle. ha akarta, ki is telhetett. Azonban a' választásoknál a' pénzzeli befolyás nálunk talán csak ezentul lesz bűn, eddigelé pedig annak elannyira nem tekintetett, hogy fájdalom! a' pénzzeli megvesztegetés útján akár választani akár választatni mindenkinek szabadságában álló foglalatosság, gyakran még kétkedés tárgya is, ollykor pedig némelyeknél eszköz 's lépcső volt arra, hogy egy francia közmondás szerint: mint a' kéményseprő talán kissé bekormosítva, de mégis magasra jussanak. Egyébiránt, mivel e' tekintetben sem-

mi adat nem hozatik fel, azt hiszem, ő excjának egyszerű tagadása minden illy vád, gyanu és koholmány megczafolására elegendő. Fájdalom, hogy a minapi zágrábi kicsapongásokban az ottani papnövendékek is rész vettek. Ez olly ifjakban, kik az egyház szolgálatára rendeltetvők, kik szelidséget, feddhetlen életet, önmegtagadást igénylő papi szent hivatalra képeztek, undok elvetemülés 's menthetlen merény. Azonban e botrányos jelenet bizonyítja Horvátországnak már igen rozszra fajult kényes állapotját, de azt csak nem mutatja, hogy illyes valamit az egyházi elöljáróság helyeselt, vagy legalább elnézett volna. Nem marad ő excjának egyéb hátra, mint fájlalni a történetet, 's a kötelesség: érdemök szerint büntetni a kicsapongásokat; meg is tevő ezt, midőn némelyeket az intézetből legottan kicsapott, másokat pedig még most is tartó szigorú büntetésre kárhóztatott. Végre mielőtt ő excjának némely talán sanyarubb kifejezést roszalnék, ne felejtsek m. Frk, hogy azokat belőle a sértett becsület kinos érzete, 's az a feletti fájdalom sajtolta ki, hogy e' teremén kívül kapcsolatban a boldogtalan illyrismus eszméjével olly bűnről vádoltatott, mellynek hallására neki ugyis mint főpásztornak, ugyis mint polgárnak nem lehetett el nem iszonyodnia. Egyébiránt ohajtottam volna ugyan, ha ő exc. személye vitakozásinkban érintetlen maradt volna, azonban ez nem fogja kisebbithetni a tiszteletet, melly erényeit 's érdemelt illeti 'sat. Folyt.

Febr. 3kán a' Rdk orsz. 92d. ülésben a' v. rendezési ügyben k. személynök ő nmlga előadása után, mellyet jövő Társ. közlend, egy városi követ a' munkálatot tárgyzó üzenetre nézve, kijelenté, mikép bármint ohajlja is, hogy a' városok rendezetése megtörténjék, azt az országgyűlési szavazat megállapítása kérdésével még sem kívánja olly elválaszthatlanul összekapcsolni, mint az üzenetben kifejeztetik; egyszersmind fölszólítá a' RR-deket utasítása következtében is, hogy azon munkálatot, mellyet a' városi rendezés ügyében az országgyűlésen jelenlevő városi követek legnagyobb része külön kidolgozott, 's melly nyomtatásban is megjelent, szinte tárgyalásba venni méltóztassanak. Hason értelemben nyilatkozott a' rendezés ügyének az országgyűlési szavazat megállapításától leendő elválasztatása iránt több városi követ, aggodalmukat fejezvé ki, hogy az e' tárgyi üzenetben kifejezett kapcsolatosság miatt, ha talán a' rendezés iránti munkálat elfogadást 's felsőbb helyben hagyást nem nyerne, a' szavazati ügy elintézése is kockáztatnák. Csupán két város képviselőji nem osztoztak ez aggodalomban; 's ovási nyilatkoztattak azon munkálat czime ellen, mellyet az elsőben felszólalt városi követ a' RRek figyelmébe tárgyalás végett ajánlott, kijelentvén, hogy ők abban semmi részt nem vettek, 's így annak czimét, mennyiben az minden jelenlevő városi követ hozzájárulását fejeznék ki, 's amitásnak 's igazsággal nem egyezőnek nyilvánítják. Ellenkező véleményben voltak ezek a' rendezésnek a' szavazati kérdéstől elválasztatására nézve is, a' kapcsolatosságot annyival szükségesnek állítván, minthogy rendezés nélkül jövődöre nem az összes polgárság képviselőji fognának ülni a' teremben, hanem, mint jelenleg, csupán a' burokracia küldöttei. E' szemrehányás ellen, mintha a' jelen országgyűlési képviselők csupán a' burokracia képviselői volnának, két városi követ hathatós szót emelt, 's ünnepélyes ovását nyilatkoztatá, felvilágosítván azon körülményt is, hogy a' városi követek munkálata kidolgozásában miért nem vettek részt ama követek, holott arra szinte meg voltak hívva; 's hogy épen ők nem jelentek meg, ez a' munkálat czimét szintolly kevéssé teszi ámitóvá vagy helytelenné, mint midőn valamely választmány dolgoz ki valamely munkát, 's annak egyes tagjai nem vesznek részt a' munkálatban. Egy megye képviselője a' kerületileg megállapított törvényjavaslat első részével mind saját meggyőződése mindküldői utasítása szerint elégtelenségét nyilvánítá, mivel ebben csak territorialis szempont van felfogva, nem pedig egyszersmind törvényhatósági; ennél fogva átdolgozás végett azt országos ülésből visszautasítani kívánta, miiben a' KK. és RRek meg nem egyeztek.

93dik országos ülésben a' m. Főrknel febr. 5kén hosszas és élénk vitakozások után végre többség alakult az említett indítványok elsőjére, melly szerint t. i. a' felírás minden melléklet nélkül 's így a' turopoljai panasz mellőztével eszközözendő. Ez ülés híven megtartotta az előbbi négynek szellemét 's kitérésit, a' nyilvánított főbb nézetek 's elvekrül közelebb egymás után.

93dik országos ülés a' KK. és RRnel febr. 5kén d. e. 9 1/2 órakor. Az ülés megnyitával több városi követ szólalt föl a' városi belsejkezet elrendezésének az országgyűlési szavazat kérdésével olly szoros kapcsolatba tétele ellen, hogy az egymástól semmikép el ne

választhatassék, 's az üzenet szerint, a' szőnyegen forgó munkálat két alkotó része egymás nélkül királyi jóváhagyás alá se terjesztessék. Az üzenet azonban a' RRek ismételt, maradjon - ai által helyben hagyaték. Olvastatá ez után személynök ő nmlga a' törvényjavaslat bevezetését, melly köv. hangzik: „A' szab. kir. városok helyhatósági belsejkezete 's országgyűlési aránylagos szavazatjoga egyedül ezen törvényen alapszik. Minden ezzel ellenkező törvény, gyakorlat, rendelet, vagy határozat eltöröltetik.“ Az elsőben fölszólalt városi követ, a' bevezetésre nézve mintegy illykép nyilatkozott: Hazánk alkotványa részint kiváltságokon, részint törvényeken, nemkülönbén négy országos Renden alapszik, mellynek minden jogai hazánk alkotványával együtt, a' kir. koronázási hit 's oklevél szentségének biztosítéka alatt áll, 's így ő, küldőji nevében, hajszályira sem tér el alkotványos jogaitól, míg az alkotvány a' többi országos 3 Rendre nézve föntartatik 's hiszi, szintolly kevéssé fog lemondani alkotványos jogairól a' többi város is. Már pedig ő ellenkezésben látja e' jogokkal nemcsak a' bevezetést, hanem magát a' törvényjavaslat czimét is, melly így szól: „Törvényjavaslat a' kir. városokról.“ A' városok, ugymond, mellyekről e' törvényjavaslat szól, nemcsak királyiak, hanem szabadok is; továbbá azok kiváltságai a' alkotványos jogai számtalan törvényben gyökereznek, 's eddigi gyakorlat által meg vannak erősítve, a' bevezetésben pedig erről nemcsak említés nincs, sőt annak értelme szerint a' városokról szóló minden törvény, tehát azok is, mellyek által alkotványos jogaik 's kiváltságaik megerősítették, sőt maga a' 4ik országos Rendis egyenesen eltörlesztetik 's megsemmítetik. Kéri ennél fogva a' RReket, hogy a' törvényjavaslat czimét a' „szabad“ szó beleiktatásával módosítsák, a' bevezetést pedig, mint a' városokra nézve veszélyest, kihagyni méltóztassanak, melly kérése ha el nem fogadtatnék, küldőji nevében az 1647dik országgyűlési példa szerint ünnepélyes ovást teszen. Elnök ő nm. helyesnek találta ez előadást, 's mennyiben tagadhatlan, hogy a' városok nem most alapítottak, hanem régi időktől fogva teszik lényegét alkotványunknak, 's így az ő jogaikról szóló törvényeket ignorálni vagy épen — most mindjárt a' munka kezdetén — eltörölni nem lehet: ennél fogva czélszerűnek látná, ha az egész bevezetés elmaradna, mert mindenesetre csak a' törvényjavaslat végén lehetne ugy is arról rendelkezni, mennyiben maradnak meg a' városokról szóló eddigi törvények, 's mennyiben módosulnak; tagadhatlan levén, hogy illy rendszeres munkálat készítésében, csak azelvek megállapításais sokjába kerül, de még többé azok alkalmazása. Nyilatkozik hasonló értelemben több városi követ is, kik közül némelyek legalább is a' munkálat végére halasztatni, mások pedig belőle az „egyedül“ szót, tovább mások ez egész kifejezést „és országgyűlési aránylagos szavazatjoga egyedül“ kívánták elhagyni; utóbb a' megyék követei közül is számosan nyilatkoztak, többnyire csak röviden, 's részint, az „egyedül“ szónak kihagyatásával módosítást, részint pedig a' végre halasztást sürgeték csak azon okból is, mivel a' nagy számban fölszólalt városi követek mindnyájan aggodalmukat fejezték ki e' bevezetés miatt. Elnök ő nm. szinte odá járult véleményével, hogy mellőzve azokat, miket e' tárgyan törvényink 's történeti adatok létezésinél fogva a' bevezetés ellen fölhozni lehet, már csak a' méltányosság 's bizodalom ébresztése 's föntartása mindjárt a' munkálat tanácskozásba vétele kezdetén, megkívánja, hogy a' városok kívánsága teljesüljön 's ha már a' RRek egészen kihagyni nem akarják (minthogy azt számosan a' codificatio kiegészítő részének mondá) halasszák legalább a' munka végére. Ez utóbbi javaslatot annyival inkább pártolák némelyek, minthogy az a' kerületi tanácskozás alkalmakor is ugy történt. Egy kápt. követe örökös veszteségnek monda, hogy a' szőnyegen forgó törvényjavaslat nem motiválással van készítve, 's nincsenek kifejtve az okok, mit miért javasolt ugy a' kerületi választmány. A' befejezést ő is elhagyandónak vélte, azon esetre pedig ha megtartatnék, szükségesnek, hogy abban mindazon törvény, mellyek fölött az eltörlés kimondatnék, egyenkint neveztessek meg, nehogy az e' miatti bizonytalanságból örökös vizsgálódások keletkezzenek. Az igen huzamos 's apró válaszolatások és czáfolatokkal átszótt vitakozást egyik elemedett követ disputatio de lana caprina kifejezéssel jellemezte. Miután a' szőlők sora elfogyott, elnök ő nm. a' hallgatag többséget a' bevezetés megtartása mellett monda ki. Olvastattak köv. a' törvényjavaslat 1ső és 2sai, mellyek a' „város“ értelmezését és törvényhatósági működése meghatározását foglalják magokban. Ezek iránt különféle észrevételek tétettek; némely tagok a' „város“ definitióját kihagyni kívánták, mert ez nem törvénybe való; má-

sok a' kerületi szerkezet-megtartást sürgeték, mások, többnyire utasításai szerint, egyes szavak vagy kifejezések beiktatása vagy kihagyásával módosítani kívánták a' szerkezetet, melly azonban a' többség akarata szerint minden változtatás nélkül maradt. Olvastattak következő a' 3 és 4 §ok, mellyek a' város körületének értelmezését 's a' rendszerinti hozzátartozóságokat határozzák meg. Ezek iránt fölbrendű észrevétel fordult elő. Egy városi követ a' két szakaszt egybe kívánta foglalni 's következőleg szerkeszteni: „Azon tér, melly a' város határán belül fekszik, 's valamint a' bel- és külváros, ugyszint a' külső állományt is magában foglalja, teszi rendszerint a' város területét.“ Mások homályosnak találták a' szerkezetet, 's mivel benne a' territorium eszméje vagyis a' körület, mint a' munkálat szava van, összekapcsolva a' törvényhatóság eszméjével, honnan az következnek, hogy ha a' város tvényhatósága szélesül, territoriumának is kell szélesülnie: ismét mások circulus vitiosus-t láttak a' definitióban, 's aggodalmukat fejezték ki, hogy a' sok 's különösen hibás értelmezés zavarokra nyujtand alkalmas. A' többség azonban ismét csak „maradjon“ -al válaszolt 's a' szerkezetet meg lön állapítva. Olvastattak az 5 §. Ebben azok soroztatnak el, mik ámbár a' város határán belül foglaltatnak, de annak körületéhez még sem tartoznak; illyenek a) a' hadi erősségek, ha külön határokkal vannak ellátva; b) az urbéri telkek, akár város a' földesur akár más; c) elkülönített határt képező magánybirtokok, habár betelepítve nem volnának is. Ezen szakasz ellen elnök ő nm. 's egy városi és megyei követ észrevételeket tettek azon hiányos különböztetés 's bizonytalanság miatt, mi a' határ és külön határ, 's ismét a' határ és körület közt van, 's a' szerkezetben nagyobb világosságot és határozottságot kívántak; a' többség azonban megtartatása mellett nyilatkozték. Huzamos vitakozás keletkezett a' 6 § iránt; mellynek tartalma következő: „Ámbár a' város körületében vagnak, hatósága alá mégis csak az itt megjegyzett esetekben tartoznak: a) várak, ha nem képeznek külön határt; b) katonai laktanyák; c) nemesi udvartelkek és házak; mind-ezek közrendőri tekintetben a' város hatóságától függenek, és az ott elkövetett bünteteket és rendőri kihágásokat a' vár. bíróság ítéli mindenkor, és ha a' katonai házaktól eddig a' város pénztárába adó fizettetett: az ezután is fizettetni fog. d) A' megyéknek a' t. hatóság gyakorlására szolgáló telkeiktől és házaiktól, csak ha a' város pénztárába eddig adó fizettetett, az leszen jövődöre is fizetendő, egyébkint ezen telkek és házak a' város hatóságától nem függenek. E' szakaszra vonatkozólag megújultak lényegben azon viták, mellyek a' curiáknek városi hatóság alá rendeltetése 's városi házi pénztárba adóztatása iránt a' 66ik és 67dik kerületi ülésekben fönforgotak. A' megyei követek majd mindnyájan nyilatkoztak 's közülök némelyek a' curiákat minden tekintetben alávetni 's a' házi pénztárba is adóztatni kívánták: a' többség azonban csak rendőri és büntetői (politiai és criminalis) tekintetben vetette városi hatóság alá. Az ülés d. u. 3 óra tájon oszlott el.

CLIIIdik kerületi ülés, febr. 6dikán d. e. 9 órakor. Elnökök: Csernovics Péter Arad és Szabó Kálmán Győr megyék követei, jegyző: Palóczy László; naplővivő: Zakó István. Fölvastatván Palóczy László mint illetékes jegyző által a' magyar nyelv tárgyában f. évi jan. 23kán érkezett kir. válasz iránt a' 151dik kerül. ülésben határozott üzenet és fölírasi javaslat, ezek köziratba bocsátatni rendeltettek, 's az ülésnek vége szakadt.

94dik országos ülés egyedül a' t. RReknél, febr. 6kán d. e. 9 1/2 órakor. A' 6dik szakasz szerkezete a' curiákat illetőleg a' kifejtett tegnapi vélemény többség szerint fölvilágosítatván, egy tegnap előterjesztett javaslat megvitatására szólítá föl személynök ő nm. a' RR-deket. Egy városi követ ugyanis azt kívánta, hogy a' városok által nemesi joggal birt barminemi kiváltságos és külön határokkal ellátott telkek a' város rendőri és büntető hatósága alávettesse. E' kívánatra nézve kétfelé oszlottak a' vélemények. Személynök ő nm. 's vele számos megyei és városi követ, ugyanazon elvnel fogva, mellyből indulva tegnap a' curiák a' városi hatóság alá rendeltettek, az illy birtokot is hasonlókép alárendelendőnek vélték; mások ellenben a' territorialis jog tisztá elvnel fogva az illy alávetést csak azon esetben állíták megtörténhetőnek, ha azok bekebelezés által a' város határához csatoltatnak. Hosszas vitakozás közben különösen fönforgott a' kérdéses szempontból Debreczen viszonya, melly a' város közelében több olly nemesi pusztát bir. A' szerkezet azonban változtatás nélkül hagyatván, a' mondott javaslat elvetettet. Erre a' kivételes telkek magányjogi hasznonyételek tekinteté-

beni állapotáról szóló 7 és 8 §-ok vétettek tanácskozás-
 ha. Ezekre néve elnök ő nm. megjegyzé, mikép a kir.
 haszonvételek (korcsmáltatás, husmérés 'sb.) jogának
 ide kevertetése nem czélszerű, 's így azokat kihagyatni
 ohajtá. Voltak mások is ezen véleményben, a többség
 mindazáltal összefüggésben látta ezt a rendőri hatóság
 elintézésével, 's így huzamosb vitatkozás támadt külön-
 nösen a laktanyákra és katonai várakra nézve, melyek
 külön határral láttatják el, v. városi telken fekszenek.
 Miután a többség e helyen a regalékra vonatkozólag
 csakugyan intézkedni kívánt: elnök ő nm. egy szerkezeti
 módosítást javasolt, mely szerint a két § egybe lenne
 vonandó 's az előbbi szakasz pontjaira hivatkozás nél-
 kül általánosságban kifejezendő. Ezen módosítási ja-
 vaslat végre csakugyan elfogadtatott. A város körüle-
 tébeni változtatásokról, a be- és kikebelezésekről szó-
 ló §-ok bővebb tanácskozást kívánván, de az idő későre
 haladta miatt is elnök ő nm. az ülést d. u. 2 óra-tájon
 eloszlátá.

CLIVIK kerül. ülés, febr. 7-ikén d. e. 9 1/2 órákor;
 tárgy a tegnap köziratra bocsátott üzenet 's fölrési ja-
 vaslat volt, mely fölolvastván Palóczy mint illetékes
 jegyző által annak egyes pontjaira tettek ugyan némi
 észrevételek, de némely szövegi változtatás mellett
 mindkettő egész terjedelmében elfogadtatott. A ker.
 elnökség jelentés, hogy a 88dik országos ülésekben
 kinevezett tisztelkedő választmányt a fens. nádorné ma
 délutáni négy órákor fogadandja el, az ülést d. e. 11.
 óratájon befejezte.

95dik orsz. ülés egyedül a t. RRéknél, febr. 7-
 kén déli 12 órákor. Fölolvastván a mai ker. ülésben
 hitelesített üzenet 's fölrési javaslat, ennek némely ki-
 tételei ellen megjegyzések fordultak elő, jelesen hogy
 hol a szerkezetben Horvátországról tétetik említés, he-
 lyébe mindenütt „a kapcsolt részek“ kifejezés iktattas-
 sák, mi azonban elfogadtatást nem nyert; továbbá a „köz-
 zel jövőendő“ szavak helyett „még ez országgyűlésen“
 kitétel használtassék, mi általánosan elfogadtatván, az
 egész szerkezet megállapított, mint azt jövő Társ. köz-
 lendjük. Minthogy a főnebbi el nem fogadott módosi-
 tást a slavoniai megyék egyike hozá javaslatba: több
 rendbeli felszólalás történt azon viszonyra nézve, mi-
 kép a 3 megye Horvátország ellenében áll, 's egyiköket
 különösen, V. követe atyja munkáinak világos szavaival
 bizonyítá be, hogy azon megyéknek Horvátországhoz
 tartozásáról gondolkozni is álom. Élénk fodulatot adott
 a tanácskozásnak Horvátország követének előadása,
 ki latin nyelven a fölrési javaslat bonczolgatásába e-
 reszkedett 's olly állítások és szemrehányásokkal lépett
 föl, melyek a Rdeknek Horvátország ellenében méltá-
 nyosságát 'skibékülési szíve s hajlamát kétségbe lát-
 szottak vonni, 's a főnálló viszonyt sem alkotványos
 szempontból tünteték elő. Ez által számos tag fölhívta
 érzé magát amaz állítások megczafolására, 's komoly
 roszalására annak, hogy a horvátországi követ illy mó-
 don ingerli fel a csilapult kedélyeket. A hallgatóság egy
 két tagja a hely méltóságáról 's önmagokról annyira
 megfedekezék hogy a padokra egész parlagisággal he-
 veredék, mely illetenség miatt őket a nm. elnök a te-
 rem tisztelben tartására utasítá. El levén fogadva a
 főn említett szerkezeti változtatással a felirási javaslat,
 elnök ő nm. választmányt nevezett ki, a m. főRRkhez
 maga idején leendő átvitele végett, 's az ülést d. u. har-
 madfél óra tájon befejezte.

LEGUJABB: febr. 8kán a 94 orsz. földi ülésben
 ország. ő ex. elnöke alatt a magyar nyelv ügyi üze-
 net 's felirási javaslat a t. RRtől áthozatván köziratra uta-
 sítottatott, 's fölolvastatván más három rendű üzenet ist. i.
 az eszék-vukovári vasut, a ker. napló kinyomatása iránti
 2dik 's némely föltáblai tagok meg nem hivatása ügyé-
 ben 3dik, mindnyája szinte köziratra bocsátatott. Er-
 re következőt elegendő ülés, melyben kihirdettetett egy
 k. kir. leirat az országgy. ifjuság által Szathmár vgye
 követe Uray Bálint ellen elkövetett kihágás tárgyában,
 melyet jövő számunk adand. Ennek átadása után a oa-
 dor főhgné ő fens. névnapi megtiszteltetésére kinevez-
 sttor. küldöttség elnöke tárnok ő ex tudósita ezen díszes
 eljárásról azon örvendetes hozzáadással, hogy főhgné
 ő fens. nemz. nyelvünkön válaszolt a tisztelgő küldöt-
 ségnek. Szintazon napi 96dik orsz. ülésben egy városi
 követ ovása 's ezt nyomban követte más városi ellenovás
 után folytatatták a városok rendezési ügye a bekebe-
 lezésektől kezdve egész a városi statutiarius jogig min-
 den változtatás nélkül. Mire felszólalás történt a felirást
 a főrkhez átvivő küldöttség káptalan szónoka ellen en-
 nek előadásában megbízatáson túlterjeszkedte miatt. A
 97dik orsz. rendi ülésben febr. 9kén egy m. követ a Ré-
 szek meg nem jelenése miatt indított pörben minélelőb-
 bi itélethezásra szólítá föl elnök ő nmga által a királyi
 táblát, azonban e szorgalmazás inkább a korona ügyé-
 szét illetvén siker nélkül maradt, 's így folytatott a
 városi rendezésügy az 54. §-tól kezdve egész a városi
 képviselő testületről szóló 2dik rész 89. §-ig, melyben
 a zsidók polgárrá lehetése fejeztetik ki, azonban szá-

mos ellenző szózat emelkedése után e tárgy a febr. 10-
 ki 97ik orsz. rendi ülésre halasztatott, midőn elnök ő
 nmga a zsidók polg. joggal felruházatása kérdését ak-
 korra javaslat halasztatni, mikor majd azok felszabadít-
 atásánál fogva 's általánosan fog tárgyalatni, de tö-
 mérdék ezafolat 's ovás ellenére is a városi követe ré-
 széről, kik a zsidókat polgárookul semmi esetre addig be-
 nem fogadandóknak nyilvánították, míg felszabadítatá-
 suk egész országgra nem terjesztetik ki, a szerkezet
 még is megállapított. Ezekről jövőre bővebben.

Tájékozásal a bihari ügyekhez (Vége.)
 Illyen kérdés az: hogy ha csakugyan azon férfinak hitt
 főjegyző ur, kinek, mint állítá, „becsületéhez kétség
 soha nem fért:“ hivatali esküjének melyik pontja sza-
 badítá őt fel, hogy széles Bihar vgyében, vagy ha ugy
 tetszik, e világon, bármely folyamodó vagy annak ügy-
 véde becsületszavának hivatalos dologban teljes hitelt
 adjon? Illyen kérdés az: hogy ha csakugyan E. L. vagy
 N. J. urak szavainak hitt főjegyző ur: miért nem refe-
 rált ugy a közgyűlésen: hivatalosan jelentem, hogy fo-
 lyamodó E. L. 's ügyvéde N. J. bírő uraknak becsüle-
 tükre tett előadások szerint, E. L. ur ellen Bihar-
 megyében semmi adósság besorozva ninc? Illyen kérdés
 az: hogy ha csakugyan E. L. vagy N. J. urak szavai-
 nak hitt főjegyző ur: miért mondotta 's vette azt mind-
 járt a legelső bizonyítvány alapjaul 1839ben sept. 23án
 a j. könyvbe, hogy „miután az előterjesztő főjegyző hi-
 telesen jelentette, hogy folyamodó th. ur ellen adósság
 besorozva nem találtatik“ rendeltetik kiadni a bizo-
 nyítvány? hisz ezen szavak: „nem találtatik“ nemesak
 előrebocsátott kérdést, hanem előre bocsátott keresést
 is föltételeznek, 's nem azt teszik, hogy E. L. vagy N.
 J. urak emlékeztében, vagy becsületérzetében, hanem
 azt, hogy a j. könyvekben nem találtatik E. L. ellen in-
 tabulált adósság. — Illyen kérdés az: hogy ha csaku-
 gyan E. L. vagy N. J. urak szavainak hitt főjegyző ur:
 mikép mondhatta 's vehette azt 1840ben jun. 22kén a
 második bizonyítvány kiadásakor, az 1237dik sz. a.
 önmaga a j. könyvbe, miszerint „az előterjesztő szó-
 val jelentvén hogy a folyamodó ellen semminemű adós-
 ság ninc a j. könyvek szerint besorozva“ ezért adatik
 ki hiteles alakban a bizonyítvány? hisz ezen szavak (tis-
 tán azt teszik: hogy én főjegyző megnéztem, 's én fő-
 jegyző nem találtam Bihar megye jegyzőkönyveiben E. L.
 ellen semminemű adósságot besorozva. Illyen kérdés az:
 hogy ha csakugyan E. L. vagy N. J. urak szavainak hitt
 főjegyző ur: midőn 1840ben sept. 24kén az épen mel-
 lette ült jegyző, egyszerre 22,000 v. ftot sorozott ki E.
 L. ur ellen: miért nem szólalt fel főjegyző ur, hogy t.
 RR! én hibáztam, én E. L. és N. J. urak szavainak,
 „kiknek becsületéhez kétség soha nem fért,“ — hitelt
 adva, már kétszer adattam E. L. urnak a megyével bi-
 zonyosságlevelet arról, hogy ellene semmi adósság ninc
 besorozva, 's most látom, hogy hamisan adattam azt mind
 kétszer, tehát itéljenek felettem 's felettök? Vagy nem
 volt főjegyző ur akkor gyűlésen? De ott volt! mert hisz
 épen akkor adatta ki a 3dik hamis bizonyítványt arról,
 hogy az E. L. ellen akkor besorozott 25,000 p. ft. „első
 helyen“ soroztatott be. Észre kelle tehát ekkor vennie,
 ha vigyázatlanságból történt volna is, a hibát, 's ha fé-
 lém, vagy szemérem visszatartották is az eddigi le-
 hák felföldözésétől: el kellett vesztenie E. L. és N. J.
 th. urak becsület-szavaibani hitét, 's megnéznie: van é
 hát még E. L. ellen több intabulatio? nem pedig azt mon-
 dania ismét az E. L. és N. J. urak becsületére, 's pedig
 amugy könyv nélkül, hogy most a 25,000 p. ft. „első
 helyen“ soroztatik be, 's arról megyei peccét alatt hi-
 teles bizonyítvány rendeltetik kiadni. — Illyen kérdés
 az: hogy ha, mit saját j. könyvei ellenében tagadhatni
 nem fog, háromszor adatott ki hamis bizonyítványt E. L.
 részére: miért beszélt a nov. 6ki gyűlésen mindig csak
 egy a gyűlés utolsó napján kért 's nyomban haszná-
 latni kívánt bizonyítványról? Hisz azt mondá főjegyző
 ur a pesti Hirlap 172dik számába iktatott nyilt levelé-
 ben, hogy annyi belátást kell nekie tulajdonítani, mi-
 szerint nem mond olyat, mit a jegyzőkönyvek egyszer-
 rü felütése megczafol. Hateláta belátás nem hiány-
 zott: mi volt oka ezen j. könyvek által megczafolt hiva-
 talos relatióknak? De támadnak itt kérdések, E. L. és
 N. J. urak ellenében is. Jelesen: azt állítja E. L. ur
 irásiban bemutatott nyilatkozatában, mikép „én az ösz-
 seziást megtétem, 's mind azon adósságimat, melyek
 tudományom szerint ellenem be voltak táblázva, kif-
 zettem, 's egyszersmind azok kitáblázatása iránt, a
 kötelezvényeket a jegyzői hivatalhoz be is küldöttem;
 a káptalantól kölcsönzött 6000 v. ftól pedig semmi em-
 litést nem tettem, mert ugy voltam meggyőződve, hogy
 ezen adósságom betáblázva nincsen.“ Ezen szavakból
 azt vélné az ember, mintha E. L. ur, 1839ben septemb.
 23kán már minden betáblázott adósságát kifizette, a
 kötelezvényeket kitáblázattá, vagy legalább kitáblá-
 zás végett a jegyzői hivatalhoz beküldötte 's a kápta-
 lanon kívül senkinek másnak nem tartozott volna. De
 bár ollyan ember állítja is, kinek, Bihar megye főjeg-
 zője szavai szerint, becsületéhez kétség soha nem fért:
 ez még sem igaz. Mert 1) 1835ki dec. 14től 1840diki
 sept. 5keig egy krt sem soroztatott ki E. L. ur, 's az
 ekkor kisorozott kötelezvény is 1839ben jul. 8kán kelt,
 's csak 1840ben jul. 20kán az 1842dik sz. a. táblázta-
 tott be és 2) mert 1839ben sept. 23kán „a káptalan 4
 rendbeli 's összesen 6000 v. ft-ra rugó kötelezvényin ki-
 vül is,“ intabulálva volt még E. L. ur ellen, öt külön-
 böző évből besorozott 6 rendbeli külön kötelezvényen
 19,800 váltó forint, pedig hogy ennyi rendbeli intabu-
 latióbul, kivált midőn olly esődtömeggnek is tartozott,
 melynek egy kötelezvényét már 1835ben kitáblázta-
 ta, egyet sem tudott volna E. L. ur: azt hinni nem le-
 het. Kérdés tehát: hogy ha ezek így állottak: E. L. v.

N. J. urak, a káptalan 6000 ftján kívül miért nem hoz-
 tak elő semmiféle adósságot a közgyűlésen? Továbbá:
 ha főjegyző ur elhallgatta is, mikép ő 3 hamis bizonyossá-
 glevelet adott ki E. L. részére: miért beszéltek E. L. és
 N. J. urak is mindig csak egyről? hisz mind a 3 az ő
 kezükön ment keresztül; mind hármat ők használták fel!
 — Vagy nem tudták, hogy hamis bizonyítványok vol-
 tak azok? Hisz a két első bizonyítvány kivétele után,
 ők saját maguk extabuláltatták a gróf Cs. S. esődtö-
 megének kötelezvényit; pedig ha tudták, hogy extabu-
 lálni kell azokat, tudniok kellett azt is, hogy intabu-
 lálva voltak azok, tudniok következöleg azt is, hogy ha
 soha, és semmi adóssága nem lett volna is több E. L.
 urnak mint a gr. Csáky tömegeé: az ezek kifizetését 's
 kitáblázatását megelőzőtt két bizonyítvány, már csak
 ezek miatt is hamis volt. De igen érdekes kérdés az is,
 hogy midőn az alapítványi pénztárból nyert 25,000 p. ft
 1840ben sept. 24kén főjegyző ur által „első hely-
 re“ besorozatták: miért nem vitték az ugyanazon k-
 gyűlésen kisorozandó 22,000 vftos három kötelezvényit
 is főjegyző urhoz, ha már a besorozandót ahoz vit-
 ték? vagy megfordítva: a besorozandót is Sz. F-
 hez, ha már a kisorozandót annak a d t á k? mi
 szükség volt másik jegyzőt is keresni, ha igaz uton jár-
 tak? — De megmiért nem extabuláltatták a gróf Cs.
 tömeg 22,000 vftját előbb, mint épen akkor, midőn az
 alapítványi pénztár 25,000 p. ftját intabuláltatták? nem-
 de azért: mert a Cs. tömeg csak ezen pénzből fizet-
 tetett ki! És végre mikép merészelték a nm. h. tanács-
 nál, tudva hamis bizonyosság-levelet használni hitelesek
 's igazak gyanánt? hiszen legalább N. J. th. urról, ki
 közönségesen eli mert törvénytudományáért annyi ura-
 dalomnak ügyvéde: fel kell tenni, hogy ismérte a Hd.
 r. 16. §. 3. ismérte az 1723: 9. 11. 12. t. ezikkeket; is-
 mérte a 36dik lapon levő 2d. curialis decisiót, melyet
 ha a nm. h. t. tanács, mint pars altera ellenök 's fő-
 jegyző ur ellen használni kíván: bizonyosan meggyül
 bajuk. De lehetne itt a főjegyzőt teljesen felmentő ha-
 tározatra is tenni néhány észrevételt, teljesen szabad
 volt é e kérdést a RRnek, az iránta épen vizsgáló kir.
 biztosság kezéből mintegy kirántani akarni? lehet vala
 é e hivatalos kihágásokat megvizsgálás nélkül elen-
 gedni? nem jobb lett volna é a megye peccétjének a fő-
 jegyző hitelessége miatt elvesztett hitelességét, ha már
 csakugyan bíraskodni akartak a RR. más szellemű ha-
 tározat által visszaszerezni ügyekezni? 's vajjon czé-
 szerű mód é illy eljárás arra, hogy alig vonagló hite-
 lünk ellenében a tőkepenzeseket bihari birtokoknak
 kölcsönzésre kecsgetessük? 'stb. De ezen, 's ezekhez
 hasonló több kérdés fejtegetése rám nem tartozik, mert
 hiszem, e határozat iránt a törvényes recensio később
 mint hiszem, elérkezendik. Berekesztül, a k. gyűlésen
 ellenem irányzott gúny 's rágalomsvakakra, eléneklem
 én is mit főjegyző ur énekelt a 172d. számú P. hirlapba
 iktatott nyilt levele végén, hogy „Conscia mens recti
 vanitates et mendacia“ ridet. Mezey Ferencz.

Spanyolország.

(Dona Carlota +. Bankalapítási terv. A' tengerész-
 et mostani állapotja. Tartományi hírek.) D. Francisco
 infanshivese, Carlota hagymázban meghalt. Megkell val-
 lani, hogy a' mostani ministerségben lényeges javítá-
 sokra csakugyan nem hiányzik a' kész akarat és jó szán-
 dék, 's csak az kár, hogy a' pártviszály és szenvedély
 gyakran semmivé teszi törekvéseit. Legközelebb a' pénz-
 ügyminister új bankot készül alapítani 100 millió real-
 nyi tőkével; Madrid legnevesb kereskedőházai azonnal
 késznek nyilatkoztak e' rendszabály - pártolásra és
 számos részvényt irtak alá, mi csakugyan valószínűvé
 teszi, hogy e' hasznos rendszabály nem fog csupán pa-
 piron maradni. Ezalatt a' tengerész minister szinte nagy
 munkásságot k e z d kifejtteni, ő ugyanis előterjeszté a'
 kormánynak, mikép Spanyolország jelenleg csak 1 sor-
 hajó, 3 fregát 's néhány apróbb szüette hajóruul rendel-
 kezhetik, mi említést sem érdemel. E' jelentés követ-
 keztében azon hatályos rendszabályok hozattak életbe
 a' spanyol tengerészet fölemelésire, mely nélkül legpa-
 rányibb részét sem küzdheti vissza hajdani tekintélyé-
 nek Spanyolország. — A' saragossai események több
 helyen n é m i elégtelenséget okoztak, de a' kormány
 olly gondosan örködik mindenütt, hogy kitörés alig fog
 valahol történhetni. — Mondják, hogy Prim táborfő mad-
 ridi kormányzóvá f o g kineveztetni. — A' kormány a'
 dohányvámot 80 millió realért 10 évre bérbe szándé-
 kozik adni. —

Anglia.

(Az ifj. O'Connell férhas nyilatkozata a' törvény-
 szek előtt. Folytonos katonaszállítás Irlandba. Trónbe-
 széd.) Az irlandi nagy pör 13ik napján ifj. O'Connell
 ünnepélyesen nyilvánítá, mikép ügyvéde nyilatkozatát
 oda könytelen módosítani, ámbár ez által alkalmasint
 árt magának az esküttek véleményében, hogy ő azzal
 koránsem éri be, ha a' királyné néha Dublinban fog tar-
 tozkodni, vagy helyel közel a' parliament is tartand ott
 ülést, hanem tökéletes törvényhozási függetlenséget kö-
 vetel Irland részire, mivel Irlandnak erre elvitázhatlan
 joga van. — A' kormány még folyvást erős katonacsá-

* Ezen értekezés alapjaul szolgáló hiteles jegyzőkönyvi kivo-
 natokat szerkesztőségünknel megtekinthetni. A' szerk.

patokat szállítat Ir l a n d b a, mintha most akarná azt meghódítani. — Febr. 2án délután 2 órakor szokott ünnepelelyel nyitá meg a' királyné a' parlamentet's köv. trónbeszédet olvasott föl: „Mylordok és gentlemanek! Nagy örömemre szolgál Önökkel a' parlamentben ismét találkozhatom, 's hogy alk a l m a m van segélyeket és tanácsukat hasznomra fordítanom. Biztosan reményem, hogy a' közbéke, melly minden nemzet jóllétére oly igen szükséges, állandóan fön fog tartatni. Baráti viszonyom a' francziák királyához, 's a' kormányink közt uralkodó kölcsönös jó egyetértés, párosulva minden fejedelem's birodalmak békés és baráti érzelmeinek folytonos fönállásával, bizonyossá tesznek, hogy e' reményem teljesülni fog. Parancsolám, hogy a' békeszerződés, mellyet a' khinai császárral köték, Önök elibe terjesztessék, 's ürvendek azon gondolon, hogy következményei nagy hasznót hozandnak ezen ország kereskedésére. Alkudozásim közben Khinával m i n d e n kizáró kedvezményről állandóan lemondék. Ohajtám, hogy minden nemzet iparszorgalmának 's kereskedésének egyenlő kedvezés biztosítsassék. Az ellenségeskedés, melly mult évben Szindiában történt, azon tartomány keleti résznek tetemes darabját csatolá a' britt birodalomhoz. Mind azon hadi vállalatban, különösen a' meaneei és hyderabadi csatákban, valamint a' benszüiött ugy európai katonaság vitézsége 's kitürése, jeles vezérök ügyessége 's bátorságával együtt mindenkor szembetűnő volt. Parancsolám, hogy a' szindiai eseményeket fölvilágosító okiratok Önök elibe terjesztessenek. Uraim az alsóházból! A' következő év költségvetései rögtön elejökbe fognak adatni. Szigoru ügyeléssel a' takarékosra készítették azok, 's egyszersmind illő figyelemmel a' nyilvános szolgálat azon részeire, mellyek tengeri erőnk fön tartásával 's egyéb számos hadi intézvényinkkel kapcsolatban állnak messze terjedő birodalmunkban. Mylordok és uraim!

Szerenesét kívánok Önöknek az ország kereskedése 's iparüzése több ágának javultához. Biztosan reményem, hogy a' gyárműcikknek nagyobb kelendősége illő arányban szabadtá meg alattvalóim több osztályit az inségtől, mellyet korábbi időkben sajnálom kelle. Több év folytában maradt hátra már a' nyilvánosjövödelem a' kiadások mögött; de reményem, most folyó évben a' jövödelem tökéletesen födözni fogja a' kiadást. Meg vagyok győződve, hogy megfontolván az ország pénzügyeivel összefüggő körülményeket, érezni fogják Önök, melly veszélyes a' nyilvános adósságot béke idején nagyobbitani, 's hogy szilárdul fogják az országos hitelt fön tartani, mellynek állandósága nagy mértékben érdekli e' nagy ország jó nevét 's böcsületét. Ez év folytában alkalom fog nyilni annak tudatására az angol bankkal, hogy szabadítéklevele meg fog vizsgáltatni. Tanácsos lesz e' parlamenti ülés alatt, 's a' határidő bekövetkezte előtt, mellyben a' bankot értesíteni kellend, megvizsgálni az angol 's egyéb bankok szabadítékait illő figyelembe venni. A' mult parlamenti ülés berekesztésekor szilárd határozatom tudatám Önökkel, a' törvényhozási egységnek Anglia és Ir l a n d közt fentartása végett, egyszersmind komoly ohajtásomat fejezém ki, a' parlamenttel együttműkölni, mindazon rendszabályok létesítése iránt, mellyek Irland társasági állásának javítására 's az egyesült birodalom azon r e s z e természetes segédforrásinak kifejtésére szolgálhatnak. El v a g y o k határozza e' nyilatkozatomhoz szigoru következetességben maradni. Nem teszek megjegyzéseket azon irlandi eseményekre, mellyek e' pillanatban rendes törvényszék előtt tárgyaltnak. Figyelmem az irlandi földbérlettel illő törvényekre és gyakorlatra irányoztaték. Tanácsosnak tartám e' fontos ügyben kimerítő vizsgálatokat tétetni a' hely színén, 's erre teljes hatalmu választmányt bízam meg. Minélelőbbi megfontoló figyelmökbe aján-

lom Önöknek azon módot, melly szerint jelenleg Irlandban parlamenti választásoknál a' szavazásjoggal bírók lajstromoztatnak. Önök alkalmasint meg fog n a k győződni, hogy e' vizsgálatok következtében, a' m o s t a n i viszonyokhoz képest, a' megyei választók száma tetemesül csökkenni fog, 's hogy annak folytában az egész irlandi m e g y e i választásrendszer megvizsgáltatása is szükségessé leend. Fontoló figyelmökbe ajánlom Önöknek azon számos nagy jelentőségű p o l i t i k a i kérdést, mellyek szükségképp vizsgálatuk alá kerülnének, tökéletesen bizván hűségök 's böcseségökben, 's ahitattal könyörgve a' mindenható istenhez, hogy Önök fáradozásit alattvalóim minden osztálya jóllétének előmozdításában vezérelje és áldja meg!

Franciaország.

(Drouet d'Erlon tábornagy és Bertrand táborfő t. Bricqueville ezredes indítványa.) Jan. 29én ment véghez a' hadastyánok képolnjában Drouet d'Erlon elhunyt tábornagy tiszteletére a' gyászmise. Mült tettei Rheimsbe szállították. — Febr. 2án a' követkamra is gyász-իրrel lepeték meg, Bricqueville ezredes ugyanis nagy megindulással emelt szót, mondván: „Uraim, Bertrand táborfő meghalt! (Fájdalmas megindulás.) Franciaország nagy polgárt 's böcsületet embert veszít. Napoleon hű társa sirjába követte őt most. Nem igazságos hódolat é hűsége iránt, ha e' hős porai a' császárával egyesítetnek? Nem bőven megérdemelt jutalom, nem legfőbb illedéki eselekvény é, ha sírbolt is egyesítendi azokat kiket a' történeti évkönyvek soha nem fognak egymástól elválasztani? (Igen! Igen! Nagy tetszés.) Ha a' kamra ohajlja, ugy indítványt változtatom ez egyszerször előadást. (Mindon old a l r ó l i helyeslés.) Köszönöm, uraim, a' rokonérzet ezen szép tanjleszt, szivemből köszönöm, annak nevében — „Itt a' megindulás elfojtá a' szónok szavait, 's a' gyűlés eloszlott.“

ÉRTESÍTŐ.

E l a d ó szederfák 's esemeték,

Sopronyemgyében Nagy-Czenken m gr. Széchenyi István ur jószágán, az itt következő igen jutányos áron:

	Százanként e p.	ft.	kr.
Morus alba nem oltott:			20
1 éves		1	—
2 " "		3	—
3 " "		6	—
Morus alba oltott lombardiai:			5
1 éves		10	—
2 " "		15	—
3 " "		24	—
4 " "		30	—
5 " "		40	—
Morus alba oltott calabriai új igen becses faj:			6
1 éves		12	—
2 " "		18	—
Morus Moretti vagy chinai:			40
1 éves		3	—
2 " "		8	—
3 " "		16	—
4 " "		30	—
Morus multicaulis vagy filippina: dugványvesszők 1/2 láb hosszú			30
Dugványvesszők 1 láb hosszú		1	—
1 éves gyökeres		2	—
2 " "		3	—
több " "		10	—

Morus alba-mag fontja 6 p. fr. Ezen árok Nagy-Czenken helyben értetnek és az átvétellel leteendők. — Az 1 éves csemeték áránál nincs elegetés; a' több éveseknél 1 ezer darabnál és azon fölül 6 percent; 10 ezernél és a' fölül 10%; 50 ezernél és azon tul 15%; 100 ezernél vagy többnél 20% engedtetik el. A' venni kívánók kéretnek, hogy tudósításukat még e' télen beküldeni méltóztatnának; a' jövő martius elejétől pedig a' fácskák elvitethetnek. Közélről szalmával jól ellátott szekerek jöhetnek; távolabbra vitetvén a' fák, gyökereik frís mohával, a' törzsökök szalmával körülvétetvén, gyékénybe csináltatnak el; messze utra pedig legbiztosabb, ha deszkaládákba pakoltatnak. Minden egy ollyan gyékényvel készült kötegrt, melly 20—100 fontot nyom, fizettetik 30 kr. e. p.; a' láda pedig 2—6 ft e. p. nagyságához képest. A' távol levő rendelkezők kéretnek, hogy szomszédságukban levő valamely kereskedő által iratnának Sopronyba Hofer Péter, vagy Flandor-

fer Ignác, vagy Lenk Samu nagykereskedő uraknak, a' fizetés és elküldés végett. — Megrendelő levelek intéztesse-nek bérmentve az alulirt hivatalhoz. N.-Czenk, jan. 30kán 1814. A' tisztartói hivatal Nagy-Czenken, Soprony felé. 1-3

Bihar vármegyének Sárretyi járásában fekvő Kovási nevű pusztában egy árva jószágá ur l akházzal a' Berettyó folyam partján pince, magtár, mindenféle ló- és marha-istállókkal 80 darab marhára, több nagy szinzel és aklokkal ellátott udvartelek, mellyben szőlős, vete-ményes, és lóherész kert is vagyon, eselédeknek való lakkházzal, 25 köből öszbuzavetással 585 hold, árokkal körülvett tágas birtok, kir. kisebb haszon-vétellel, mint ugyanezen határban levő szintazon árvai tömeghez tartozó másik tágas birtok egy pásztornak szükséges 3 szobájú lakkházzal 85 és 1/2 hold birtok fog árverés útján a' többet ígérőnek 200 pengő forint bántpénz letétele mellett nevezett Pusztá - Kovásiban 6 évre f. 1814dik év martius 11d.napján délelőtti 9 órakor haszonbérbe adatni.

Ugyanezon árvának jószágá Bihar-megyének szalontai járásában F Győrös helységben, ur l akház 5 szobára, pin-ce, magtár, mindenféle ló- és marha-istállókkal, sertéskotezkekkel, eseléd-lakhelyvel, pálinkaházzal, szinkekkel, aklokkal, zöldéséges és gyümölcsös kert-tel ellátott telek, melly 30 holdbul, szántóföld 101 és 1/2 hold, mellyből 15 köblös öszibuzával van bevetve, kaszáló 29 hold, erdő pedig 421 hold. Fekete Tót helységben belső telek 1 1/2 szántóföld, 13, kaszáló 73 hold. Kávásd helységben belső telek 644 □ öl szántóföld 3 kaszáló 6 hold, vala-mint ezen három helységben a' kir. ki-sebb haszonvételek, 52 jobbágy füst-pénzzel 's 2077 gyalog-napszámmal.

Pusztá-Dalmon, Szántóföld 101, kaszáló, 6, erdő 661 hold, valamint Pusztá-Gyarakon is két szobájú lakkház 's mintegy 400 holdnyi részint szántó részint kaszáló, de nagyobb részben erdőbeli birtokkalf. 1841dik év mart. 18kán F. Győrösön 20 évre készpénzért zálogba fog adatni, addig is bővebben értekez-hetni P. Kovásiban gyámhatya Nadányi Károly, N.-Váradon pedig tisztí ügyész Molnár Ferencz uraknál. Egyébiránt ha a' fenkített időben a' zálogbaadás nem sikerülne, ugyanezon jószág a' fenirt napon árverés útján haszonbérbe leszen adandó, megjegyezvén, hogy az utóbb megnevezett 3 helység és 2 pusztá egy-mással határosak. Kelt Várad-Olaszi-ban jan. 16kán 1814.

C s ö d.
107. A' nmlgu magy. kir. Kincstár 1813. évi dec. 13ról 43.509 számú kegyelmes rendelete következtében, Mármarosban a' boesköi hajósmesteri állomás, mellyel 208 p.ft. készpénz és a' szabott áron meg-váltandó 18 pozs. mérő rozs évenkénti já-randóság egybe van kötve, megürülvén, azok, kik ezt elnyerni kívánják, a' szük-séges és különösen a' hajózásban szer-zett ismereteket igazoló bizonyítványok-kal ellátandó folyamodásait a' magy. kir. építési főigazgatósághoz f. évi febr. 20dik napjáig nyujtsák be. A' m. k. építési főigazgatóság által Budán, jan 15. 1814. 2-3

Hirdetés
A' nmlgu m kir. udv. kincstár részé-ről közhírré tétetik: hogy folyó 1814/4 iskolai évre háromr. ugyanazon királyi kincstár bemutatásához tartozó évenkint nyolezvan pfo forintból álló iskolai se-gedelemdíjak ürültek meg, mellyeknek megnyerhetése végett következő felté-telek tüzetnek ki:
1) Ezen segedelemdíjak csak való-ságos magyar királyi udvari kincstári szolgálatban volt, vagy jelenleg levő só-házi, harminczadi, gazdasági, bányász, vagy postatisztek fia, vagy árvái ré-szökre vannak rendelve.
2) Ezeket csak olly ifjak nyerhetik meg, kik a' nemzeti iskolákból már ki-léptek 's a' mult 1812/4 iskolai évben jó erkölcsi viseletük mellett a' tanulmá-nyokban jeles előmenetelt tettek, azaz eminentiát nyertek.
3) Elkerülhetlenül szükséges, hogy az esedezők ebbeli folyamodásukat leg-főlebb folyó évi martius 6ik napjáig a' nmlgu magyar királyi udvari kincstári iktató-hivatalnak mutassák be, 's azok-hoz az illető ifjakat érdeklő eredeti is-kolai bizonyítványokat esatolják.
4) Végtere az is kívántatik: hogy a' könyörgő-levelekben az illető szülék tulajdon szolgálatjuk idejét, és gyerme-keiknek számát, hitelesen bizonyítsák be, melly utóbbi hiteles hebizonyítás az árvákra nézve is gyámtyaikaiktól megki-vántatik. Így
5) magában értődik: hogy ezen se-gedelemdíjakra a' nem valóságos kirá-lyi kincstári tiszték fia, valamint azok is, kik csak a' nemzeti iskolába járnak vagy nem jeles előmenetelűek, nemkü-lönbben azok is, kiknek esedező-leveleik a' kifizött határnapnak elmúltával, v pedig a' kívánt eredeti iskolai bizonyít-ványok nélkül nyujtatnak be, számot nem tarthatnak.

A' szigeti kamrai alapítványt illető-leg egy 85 váltó forintbul álló iskolai se-gedelemdíj szinte megürült, mellyre az illető folyamodványok a' mármarosi kir. kamrai igazgatóságnál benyujtandók lesznek. B u d á n januárius 10dikén 1814. 3-3

Váltóüggyévizsgálati hirdetés.
A' tek. kir. Váltó-Feltörvényszék ezen-nel közhírré téteti, hogy kik a' legkö-zelebbi alkalommal váltóüggyévi vizsgá-latot kívánnak letenni, közügyvédi hit-levelökkel, továbbá erényes magokvi-seletéről 's legalább félévi váltójogi gy-aakorlatról szóló bizonyítványokkal fámogatandó folyamodásukat f. 1814. évi böjt-máshó 1jétől azon hó 16káig bezárólag a' tek. kir. Váltó-Feltörvényszékhez an-nek ígató hivatalában adják be Kelt Pesten 1814. holdgasszonyhó 29likén Fogarasy János vftszéki tanácsjegyző. 2-3

Tettes Pestmegyei szolgák számá-ra 3 évre kivántató 1286 1/2 rőf buzavi-rág színű, és 800 rőf fehér posztómeny-nyiség szállítására nézve itt a' megye-ház kisebb teremében tartandó árlejtés-re, folyó évi martius 17. napjának reg-geli 12 órája; 's a' megyeház szükség-re egy évre kivántató mintegy 32 má-za jóféle repezeolaj hasonló árlejtésére azon nap délelőtti 11 órája tüzetik ki olly hozzáadással: miszerint a' vállalkozók, a' szállítási feltételeket 's a' szállítandó ezen tárgyak mintáit, e' ns megye ud-vari kapitányi hivatalánál addig is meg-tekintethik. Kelt Pesten jan. 14. 1814. Dubraviczky első alispán. 2-3

Hirdetvény.
A' nmlgu magyar kir. udv. kincstár rendelése következtében közhírré té-tetik, hogy e' folyó eszteadó február 23kán Szigetén, Mármaros megyében, a' szlatinai és királyvolgyi sobányákra megkivántató gépely (Géppelűfen) nyil-ványos árverés útján ki fog adatni. Bér-leni szándékozók tehát a' ten érdeklert helyen és időben, a' kir. kamrai igaz-gatóság épületében, hol is a' bérleti felté-teleket mindenkor megtudhatni, a' meg-kivántató bántpénzzel ellátva, megje-lenni hivatalosak.
Egyébiránt írásbeli ajánlatok a' meg-kivántató bántpénzzel ellátva a' márm-a-rosi kamrai igazgatóság elnöki hivata-lának árverés előtti nap esteig, benyuj-tandók lesznek. 2-3